

Rotta ja russakka valloittivat Suomen

MIKA LAUNIS

Tänään 200 vuotta sitten keisari Aleksanteri I ilmoitti päätöksestään liittää Suomi "ikuisiksi ajoiksi Venäjän valtakuntaan". Hän oli juuri saanut Pietariin tiedon Turun valloituksesta viikkoa aikaisemmin.

Suomella tarkoitettiin tuolloin lähinnä Kemijoen eteläpuolista aluetta. Lappi kuului Länsipohjaan. Tämä "Suomi", Ruotsin itäiset maakunnat, olisi tätä mukaa pian valuttu.

Suomen armeijan pääjoukko oli jo Pietarsaarella, venäläiset perässä, ja Savon Prikaati oli juossut jo lähes Ouluun asti – se saapuisi sinne huomenna – vaikkei sitä edes ajettu takaa.

Savolaiset olivat suorastaan juosseet: he olivat rientäneet 400 kilometriä Kuopiosta lähes 30 kilometrin päivävahtia.

Turussa kaupunginisät, papisto ja yliopistoväki olivat torilla valloittajia vastassa. Venäläisillä oli soittokuntakin. Yliapäällikkö von Buxhoevedenille oli varattu majapaikaksi maaherran talo.

Porvoossa oli vieraanvaraisuudessa menty vieläkin pitemmälle. Siellä maistraatin jäsenet olivat saapuneet tervetulleisuurueeksi tullinpuomin luo jo ennen kuin Suomen ar-

SUOMEN SOTA

Sarjassa Ilkka Malmberg raportoi Suomen sodasta 1808–1809. Osa 7.

meijan joukot olivat ehtineet vetäytyä kaupungista.

Keisari liitti Suomen osaksi Venäjää, vaikka se ei ollut sotaretken alkuperäinen tarkoitus. Alun perin piti vain painostaa Ruotsia. Mutta valloitus tuntui sujuvan niin kivuttomasti.

Samaan aikaan Suomeen saapui kaksi muuta valloittajaa: rotta ja russakka. Niveljalkaisten historiaa tutkinut Lena Huldén kertoo juuri ilmestyneessä kirjassaan Kuusijalkaisten vihollinen, että rotta ja russakka levisivät nopeasti ve-

28. 3. 1808 Suomi on vallattu

MEIDI POIKONEN / HS

Karttateskus

Venäläisten joukkojen mukana saapuivat hiljaiset valloittajat.

nälaisten joukkojen ja kuormastojen mukana. Ne valtasivat tehokkaasti maan mustarotat ja ruotsintorakka, jotka olivat aikaisemmin yleisiä.

Isorotta eli rotta on mustarottaa selvästi aggressiivisempi, ja se söi enemmän eläinravintoa.

Huldénin mukaan suomalais-

essa savupirtissä alkoivat rotat kissanpäivät, sillä ruotsintorakka on suuri ja kömpelö kiipeilijä, ja pirtit täällä kuhisivat ruotsintorakkaa.

Sen sijaan uusi tulokas, russakka, on nopeampi. Sitä rotta ei saanut niin nopeasti kiinni.

Ilkka Malmberg

LUPA-KOKATA

Ruokatieto